

 **Pravilnik o delu
novinarskega
častnega razsodišča**

Pravilnik o delu novinarskega častnega razsodišča

SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta pravilnik določa način dela NČR, konstituiranje NČR, potek postopkov, obravnavo zadev in odločanje ter izvršitev odločitev NČR.

2. člen

NČR obravnava in presoja očitane kršitve Kodeksa novinarjev Slovenije in druge pojave neetičnega ravnanja novinarjev. NČR deluje tudi preventivno. Na lastno pobudo ali na pobudo organov DNS in SNS ter drugih udeležencev v množičnem komuniciranju lahko NČR organizira posvete, okrogle mize, javne razprave in druge oblike javnega soočanja mnenj o temah, ki zadevajo delo novinarjev in etiko javne besede.

3. člen

Postopek pred NČR se lahko sklene:

- 1) s poravnavo med udeleženci v postopku,
- 2) z razsodbo ali sprejetjem stališča NČR o ugotovljeni kršitvi,
- 3) z ugotovitveno razsodbo ali stališčem NČR, iz katerih izhaja, da očitane kršitve ni bilo,
- 4) s sprejetjem izjave NČR, v kateri to, izhajajoč iz pojavov v novinarskih praksah, ponuja trajnejša merila in postopke, ki naj zagotovijo spoštovanje etike javne besede.

NČR lahko predlaga upravnemu odboru DNS oziroma izvršilnemu odboru SNS, da člana društva oziroma sindikata izključi iz ene ali obeh organizacij. Takšen ukrep NČR lahko predlaga le, če je prišlo do namerne, zavestne ali ponavljajoče se hude kršitve določb Kodeksa novinarjev Slovenije.

4. člen

NČR ima devet članov. Člani NČR izmed sebe izvolijo predsednika, namestnika predsednika in tajnika.

5. čle

Sedež NČR je v prostorih Društva novinarjev Slovenije na Vošnjakovi 8 v Ljubljani. NČR lahko razpiše obravnavo tudi v drugih prostorih ali v drugem kraju, če presodi, da bi bilo to primerno, v prid postopku, in da bi bile na ta način boljše zaščitene pravice vseh udeležencev v postopku.

6. člen

NČR odloča na sejah. NČR je sklepčno, če je na seji navzočih najmanj pet članov. Seje vodi predsednik NČR, v njegovi odsotnosti vodi seje podpredsednik. Če pa je tudi podpredsednik odsoten ali izločen iz postopka, seje vodi član NČR, ki ga za to pisno pooblasti predsednik NČR. NČR sprejema vse sklepe, razen izjave NČR, z večino glasov vseh članov. Izjave NČR sprejema z dvotretjinsko večino glasov vseh članov, in sicer najmanj s šestimi glasovi.

7. člen

Člana NČR se izloči iz postopka samo v primeru, če je tudi sam ali kateri od njegovih ožjih družinskih članov eden izmed udeležencev v postopku pred NČR.

8. člen

V primerih, ko se je zoper enega izmed udeležencev v postopku pred NČR začel ali poteka postopek pred rednimi sodišči, NČR odloči, da ne začne ali prekine postopek. O tem primeru NČR dokončno razsodi po končanem sodnem postopku.

9. člen

Delo NČR je javno.

POSTOPEK

10. člen

NČR začne postopek na temelju pisnega predloga posameznikov, pravnih oseb, uredništev, novinarskih aktivov, novinarskih sindikatov, sekcij DNS, upravnega odbora DNS ali izvršilnega odbora SNS. NČR lahko začne postopek tudi na lastno pobudo oziroma na pobudo enega izmed svojih članov. Predlog za začetek postopka pred NČR mora biti vložen najpozneje 45 dni po dogodku, za katerega predlagatelj meni, da sodi med primere neetičnega ravnanja novinarja, drugega avtorja prispevka v množičnih medijih, vira informacij ali drugega udeleženca v dogodku. NČR mora odločiti, ali bo začelo postopek najpozneje 30 dni po prejemu popolnega predloga.

11. člen

Predlog za začetek postopka pred NČR mora vsebovati natančne navedbe, s katerimi besedami, sporočili ali dejanji naj bi bila kršena določila Kodeksa novinarjev Slovenije. Predlog mora vsebovati tudi natančne navedbe določil in smernic Kodeksa novinarjev Slovenije, ki naj bi bili kršeni v primeru, na katerega se predlagatelj sklicuje. Nepopolnih predlogov NČR ne obravnava. NČR pozove predlagatelja, da svoj predlog dopolni, in določi rok za to, sicer nepopolni predlog zavrže.

12. člen

V predhodnem postopku NČR preuči predlog za začetek postopka, ugotovi, ali je predlog popoln, in ugotovi, ali je pristojno za obravnavo posamičnega predloga. Novinarja, ki mu je očitana kršitev kodeksa, NČR pozove, da v osmih dneh pisno odgovori na predlog za uvedbo postopka. NČR za vsak posamični predlog določi razsodnika-poročevalca, ki do naslednje seje ali do razumnega roka, ki ga določi NČR, preuči navedbe v predlogu, in oblikuje predlog za nadaljevanje ali prekinitve postopka, sklic obravnave ali predlog dokončnega sklepa, ki ga sprejme NČR.

13. člen

Potem, ko je sprejelo pisni predlog za začetek postopka pred NČR ter predlog razsodnika-poročevalca za obravnavo, mora NČR čimprej razpisati obravnavo. NČR lahko ugotovi, da obravnava ni potrebna, in da bo svojo odločitev sprejelo že na temelju dostopnih podatkov, ki so jih v pisni obliki predložili udeleženci v postopku, ali pa so kako drugače dostopni NČR in so z njimi seznanjeni tudi udeleženci v postopku. Takrat NČR nadaljuje z rednim postopkom in ga zaključi z ustrežno razsodbo, stališčem ali izjavo.

14. člen

V predhodnem postopku se NČR lahko posvetuje tudi s strokovnjaki za etiko javne besede, množične medije, medijsko pravo in za druga področja, če predmet spora presega možnosti presoje na temelju določil Kodeksa novinarjev Slovenije.

15. člen

Vabilo na obravnavo pred NČR se udeležencem v postopku vroči najpozneje osem dni pred začetkom obravnave.

Udeleženci v postopku so:

- 1) predlagatelj postopka in novinar ali drugi avtor zoper katerega teče postopek,
- 2) zagovorniki in pooblaščenca udeležencev v postopku.

Vabilu na obravnavo se priloži izvod predloga za uvedbo postopka, izvod Kodeksa novinarjev Republike Slovenije, izvod Pravilnika o delu Novinarskega častnega razsodišča ter drugo gradivo o očitanih kršitvah, ki so ga udeleženci predložili NČR.

16. člen

NČR izvede obravnavo tudi v primeru, ko se novinar, zoper katerega teče postopek, ali kdo drug izmed udeležencev v postopku ne odzove vabilu na obravnavo.

17. člen

Predsedujoči seji NČR, na kateri poteka obravnavo najprej ugotovi prisotnost članov in drugih udeležencev. Prvi dobi besedo predlagatelj, ki lahko obrazloži primer, lahko pa se sklicuje na že vloženi pismeni predlog. Za predlagateljem dobi besedo udeleženec postopka, zoper katerega je bil postopek uveden. O zaporedju

sodelovanja članov NČR in drugih udeležencev na obravnavi odloča predsednik NČR oziroma predsedujoči. NČR se med obravnavo lahko začasno umakne na posvet ali obravnavo začasno prekine, o čemer sklepa z večino glasov prisotnih članov NČR.

18. člen

NČR vodi zapisnik o obravnavi. Na zahtevo udeležencev v postopku lahko predsedujoči odloči, da se vanj vpisujejo tudi izjave po nareku. Tajnik NČR pripravi verodostojen čistopis zapisnika.

19. člen

Po končani obravnavi je tajen posvet članov NČR. Na njem člani glasujejo o odločitvi. O izidu glasovanja se vodi poseben zapisnik. Člani NČR lahko zahtevajo, da se k zapisniku priloži njihovo ločeno mnenje.

20. člen

NČR sprejme razsodbo in stališče z večino glasov vseh članov NČR, izjavo pa z najmanj dvotretjinsko večino glasov vseh članov NČR. Pisno razsodbo ali stališče je treba vsem udeležencem v postopku vročiti v 15 dneh. Rok začne teči z dnem, ko je NČR zaključilo postopek. Razsodbo ali stališče podpiše predsednik NČR ali predsedujoči na obravnavi. Razsodbe in stališča NČR morajo vsebovati izrek z navedbo ugotovljenih kršitev in odgovornosti zanje, kot to določata točki 2 in 3 3. člena tega pravilnika, obrazložitev ter pravni poduk o možnostih za obnovo postopka.

21. člen

Novinar ali drugi udeleženec v postopku je oproščen odgovornosti za očitano kršitev:

- 1) če očitana kršitev ni bila dokazana,
- 2) če novinarjevo/udeleženčevo ravnanje oziroma opustitev nekega dejanja po določilih Kodeksa novinarjev Slovenije ne pomeni kršitve,
- 3) če je bila očitana kršitev storjena v okoliščinah, ki izključujejo novinarjevo/udeleženčevo odgovornost.

IZVRŠITEV ODLOČB

22. člen

Razsodbe in stališča NČR imajo status javnostim dostopnih dokumentov.

NČR jih posebej odpošlje:

- 1) udeležencem v postopku,
- 2) upravnemu odboru DNS in izvršnemu odboru SNS,
- 3) novinarskim aktivom in sindikatom,
- 4) odgovornemu uredniku medija, v katerem je prišlo do kršitve Kodeksa novinarjev Slovenije.

Spoštuječ pravico javnosti do popolne obveščenosti in izhajajoč iz odgovornosti novinarjev za etiko javne besede NČR s svojimi razsodbami, stališči in izjavami seznanja tudi najširšo javnost, tako da te dokumente pošlje v objavo STA, vsem slovenskim dnevnikom ter osrednjim radijskim in televizijskim postajam. Razsodbe, stališča in izjave NČR se objavijo tudi v časopisu DNS Novinar, biltenu SNS Vestičke ter na straneh DNS in SNS na internetu.

23. člen

Izjave NČR so namenjene objavi v množičnih medijih. Z njimi želi NČR opozoriti najširšo in zainteresirane javnosti na pojave neetičnega ravnanja novinarjev in drugih udeležencev v procesih množičnega komuniciranja, spodbuditi širšo razpravo o teh pojavih, zlasti med novinarji, ter spodbuditi strokovne javnosti, da izoblikujejo rešitve, ki bi v prihodnje zagotovile spoštovanje etike javne besede.

OBNOVA POSTOPKA

24. člen

Postopek, ki je bil zaključen, in sta bila po njem izdana razsodba ali stališče NČR, se lahko obnovi na temelju predloga kateregakoli udeleženca v postopku. Udeleženec v postopku lahko zahteva obnovo postopka najpozneje eno leto od dne, ko je izvedel za nova dejstva in dokaze, ki lahko vplivajo na spremembo prvotno izrečene razsodbe ali stališča. O predlogu za obnovo postopka odloča NČR, ki mora ugotoviti, ali obstajajo utemeljeni razlogi za obnovo postopka. Ponovni postopek prav tako vodi NČR.

KONČNE DOLOČBE

25. člen

Pravilnik velja od 26. novembra 1999, ko ga je sprejel izredni občni zbor DNS in Skupščina SNS na Otočcu.